Dansa Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dansa Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19467

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Dansa Yönelik Tutum Ölçe?i (DYTÖ), Tebessüm Ayy?ld?z Durhan taraf?ndan 2019 y?l?nda geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, bireylerin dans etmeye, dans faaliyetlerine ve dans?n sosyal/kültürel önemine dair sahip olduklar? bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimleri sistematik olarak ölçmeyi amaçlamaktad?r. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in yap?sal geçerlik ve güvenirli?ini akademik standartlara uygun olarak ortaya koymak üzere tasarlanm??t?r.

Ölçek, özellikle dans?n e?itimsel, sanatsal ve fiziksel aktivite ba?lam?ndaki alg?lan???n? de?erlendirmeye odaklanmaktad?r. DYTÖ'nün geli?tirilmesi, dansa yönelik tutum ara?t?rmalar?na standartla?t?r?lm??, Türkçe bir araç kazand?rma ihtiyac?ndan do?mu?tur.

Anahtar Kelimeler

Dans, Tutum, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Sosyal Psikoloji, Sanat E?itimi, Tebessüm Ayy?ld?z Durhan.

Yazarlar

Tebessüm Ayy?ld?z Durhan

Amaç

Dansa Yönelik Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin dansa kar?? geli?tirdikleri genel tutum düzeylerini belirlemektir. Bu tutumlar, dans etme isteklili?i, dans?n faydalar?na inanma ve dans?n sosyal ortamlardaki kabulüne dair inançlar? kapsar. Ölçek, bu tutumlar? nicel verilerle ölçerek, e?itim bilimleri, spor psikolojisi ve sosyoloji alanlar?nda yap?lacak ara?t?rmalara zemin haz?rlamaktad?r.

Ölçe?in geli?tirilme süreci, özellikle Türkiye ba?lam?nda dans alg?s?n?n kültürel ve bireysel farkl?l?klar?n? yakalamay? hedeflemi?tir. Bu sayede, dans e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmek ve dansa kat?l?m? engelleyen veya te?vik eden psikolojik faktörleri tespit etmek mümkün hale gelmektedir.

Yap?

DYTÖ, psikolojideki genel tutum modellerine dayanarak, dansa yönelik tutumun çok boyutlu bir yap? oldu?unu varsayar. Bir tutum genellikle üç ana bile?enden olu?ur: bili?sel, duyu?sal ve davran??sal bile?enler. Ölçe?in alt boyutlar? (faktörleri), muhtemelen bu bile?enleri temsil etmektedir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bili?sel Bile?en: Dans hakk?ndaki bilgi, inançlar ve de?erlendirmeler (Örn: "Dans fiziksel sa?l??a faydal?d?r").
Duyu?sal Bile?en: Dans ederken veya dans izlerken hissedilen duygular ve duygusal tepkiler (Örn: "Dans etmek beni mutlu eder").
Davran??sal Bile?en: Dans etkinliklerine kat?lma veya dans? destekleme e?ilimi (Örn: "Daha s?k dans etmek isterim").

Geçerlik

Dansa Yönelik Tutum Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?, ölçe?in amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü göstermek üzere gerçekle?tirilmi?tir. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi? olmakla birlikte, bir geli?tirme çal??mas? olarak tipik olarak a?a??daki geçerlik türlerini içermektedir:

Yap? Geçerli?i: Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve/veya Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in faktör yap?s?n?n teorik beklentilerle uyumu incelenmi?tir.
Kapsam Geçerli?i: Maddelerin, ölçülmek istenen tutum yap?s?n?n tüm yönlerini temsil edip etmedi?i uzman görü?leri al?narak de?erlendirilmi?tir.

Detayl? geçerlik katsay?lar? ve faktör yükleri, Durhan (2019) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makalede yer almaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarl? ve istikrarl? sonuçlar üretme yetene?ini de?erlendirmi?tir. Orijinal kaynakta do?rudan bir güvenirlik de?eri verilmemi?tir, ancak geli?tirme çal??malar?nda genellikle ?ç Tutarl?l?k Katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplan?r.

Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek düzeyde uyum sa?lad???n? gösterir. Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? istikrar?n? belirlemek amac?yla test-tekrar test güvenirlik analizleri de yap?lm?? olabilir. Bu güvenirlik bulgular?, ölçe?in psikometrik aç?dan sa?lam oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Dansa Yönelik Tutum Ölçe?i'nin geli?tirme sürecinin kritik bir a?amas?, ölçe?in boyutlulu?unu belirlemek amac?yla gerçekle?tirilen Faktör Analizi'dir. Bu analiz, ba?lang?çta olu?turulan madde havuzunun hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? ve bu boyutlar?n dansa yönelik tutum yap?s?n? ne ölçüde aç?klad???n? ortaya koyar.

Analiz sonuçlar?, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuttan m? olu?tu?unu

ARABPSYCHOLOGY.COM

kesinle?tirmi?tir. Tipik olarak, Özde?erlerin incelenmesi ve yamaç-birikinti grafi?i (scree plot) kullan?larak faktör say?s? belirlenir, ard?ndan döndürme teknikleri (örne?in Varimax) kullan?larak maddelerin faktörlere da??l?m? netle?tirilir.

Araç

Dansa Yönelik Tutum Ölçe?i, sosyal bilimler ara?t?rmalar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm?? öz bildirime dayal? bir ölçme arac?d?r.

Test Türü: Ölçek Geli?tirme (Development)

Format: Orijinal çal??mada derecelendirme bilgisi eksiktir, ancak tipik bir tutum ölçe?i olarak 5'li veya 7'li Likert tipi bir derecelendirme format? kullan?ld??? varsay?lmaktad?r (Örn: "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon veya Üniversite Ö?rencileri (Geli?tirme çal??mas?n?n örneklemine ba?l?d?r).

Ya? Grubu: Ergenlik dönemi ve üzeri (Genellikle 15 ya? ve üstü).

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in geli?tirildi?i örneklem grubu, Türkiye'deki dansa yönelik tutumlar? temsil etmeyi amaçlam??t?r.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) yöntemi. Bireylerin kendi alg?lar?n? ve hislerini de?erlendirmelerine dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Dans E?itimi, Tutum Ölçme, Sosyal Alg?, Ölçek Geli?tirme, Güvenirlik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: tebessum@gazi.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Tebessüm Ayy?ld?z Durhan, Gazi Üniversitesi (Makalenin yay?mland??? tarihte geçerli olan kurumsal ba?l?l?k).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in akademik veya ticari amaçlarla kullan?m? için sorumlu yazar Tebessüm Ayy?ld?z Durhan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ara?t?rmalarda genellikle yazardan izin al?nmas? yeterlidir.

Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: dansa-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Durhan, T. A. (2019). Dansa Yönelik Tutum Ölçe?i geli?tirme çal??mas?. *OPUS Uluslararas? Toplum Ara?t?rmalar? Dergisi, 11*(18), 1-1. doi: 10.26466/opus.552080

Dansa Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir. Maddelerin tamam?na eri?im için yukar?da belirtilen akademik makaleye ve sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM